

IRENA ALEKSANDROWSKA, HENRYK BOROWSKI, EMIL IWANOWSKI, JAN ŚMIECHOWICZ,
ROMAN SZCZUKA, ELIGIUSZ WALKOWIAK, MICHAŁ KAWELICZ

Białystok

Straty poubojowe spowodowane przez pasożyty występujące u owiec

Pasożyty owiec i wywoływane przez nie choroby inwazyjne wpływają na powstawanie strat w hodowli (2, 4, 5).

Choroby inwazyjne wpływają hamująco na rozwój i wzrost owiec, obniżają odporność organizmu w związku z czym zwierzęta łatwiej zapadają na inne choroby, wpływają ujemnie na przyrost wełny i przyrost masy ciała, zmniejszają wykorzystanie paszy, a niejednokrotnie doprowadzają do zejść śmiertelnych.

W latach 1926—1927 na chorobę motyliczą padło 104866 owiec (5). Największe nasilenie chorób inwazyjnych przypada na wczesną wiosnę i jesień (1).

Tab. 1. Stwierdzone pasożyty owiec pochodzących z woj. białostockiego

Jłosc sztuk badanych	Wolne od inwazji	<i>Strongyloides papillosus</i>	<i>Nematodirus</i> sp.	<i>Trichouris ovis</i>	<i>Paramphistomum cervi</i>	<i>Moniezia</i> sp.	<i>Dictyocaulus filaria</i>	<i>Protostrongylus refectus</i>	<i>Fasciola hepatica</i>	<i>Dicrocoelium dendriticum</i>	<i>Echinococcus</i> sp.	
500	124	355	58	36	32	23	103	67	118	25	59	
%	100	24,8	71	11,6	7,2	6,4	4,6	20,6	13,4	23,6	5	11,8

Straty powstałe w hodowli owiec jak również konfiskaty poubojowe niektórych narządów lub ich części zmienionych chorobowo na skutek obecności pasożytów jak: bąblowce, motylca wątrobowa, nicienie płucne i robaczyce przewodu pokarmowego, skłoniły nas do przeprowadzenia badań nad stopniem zarobaczenia owiec na terenie województwa białostockiego i nad wysokością strat poubojowych powstałych w wyniku stwierdzonych inwazji.

Tab. 2. Straty spowodowane przez pasożyty u 500 sztuk owiec pochodzących z woj. białostockiego.

Rodzaj konfiskat	Jłosc kg	Przyczyna	Straty w zł.
Płuca baranie	8	Nicienie płucne	64
Wątroba barania	24	Bąblowica	576
	62	Motylca i motyliczka	1488
Jelita baranie komplety	2	Pasożyty przewodu pokarmowego	82
Razem			2210

Materiał i metody

Badania przeprowadzono w grupie owiec dorosłych liczącej 500 szt. pochodzących z terenu województwa białostockiego.

Owce dostarczone były do uboju w Zakładach Mięsnych w Białymstoku. Z ubitych zwierząt uprzednio oznakowanych pobierano kał bezpośrednio z prostnicy i badano metodą dekantacji i flotacji na obecność pasożytów przewodu pokarmowego. Na obecność

nicieni płucnych kał badano metodą Vajdy oraz wykonano dodatkowo badania poubojowe płuc. W kierunku bąblowicy i motylicy przeprowadzono badania poubojowe. Dodatkowo na obecność motylicy badano kał metodą dekantacji i flotacji. Przy ustaleniu strat posłużono się cenami z cennika Centrali Przemysłu Mięsnego.

Cena 1 kg wątroby baraniej wynosi 24 zł, cena 1 kg płuc baranich wynosi 8 zł, cena 1 kompletu jelit baranich wynosi 41 zł.

Wyniki badań przedstawiono w tab. 1 i 2.

Wnioski

1. Owce pochodzące z terenu województwa białostockiego dotknięte są inwazją pasożytów w 75,2%.

2. Zakłady Mięsne w Białymstoku przy przeciętnym uboju rocznym 3 500 sztuk owiec ponoszą straty w wysokości około 15.470 zł.

3. Największe straty spowodowane są przez *Fasciola hepatica* i *Echinococcus*.

4. Należy podjąć powszechną walkę z inwazjami pasożytniczymi owiec jak również wprowadzić powszechne obowiązkowe odrobaczanie psów, co zapobiegnie powstawaniu strat gospodarczych.

Piśmiennictwo

- Meldzi: Johnson CHT N.Z.Y. Agric 1967, 115, 107.
 - Ondrasek M.: Veterinarstvi, 1968.
 - Schanzel H.: Medycyna Wet. 15, 79, 1959.
 - Stefański W.: Zarys parazytologicznych metod rozpoznawczych, PWRiL, 1946.
 - Stefański W.: Parazytologia weterynaryjna, PWRiL, 1968.
- Adres autora: lek. wet. Irena Aleksandrowska, Białystok, ul. Pozioma 2, WIS przy Zakładach Mięsnych.

Александровска И., Боровски Х., Ивановски Э., Смедович Я., Щука Р., Вальковяк Э., Кавелич М. — **Послеубойные потери вызванные паразитами у овец.**

Исследовали 500 взрослых овец из Белостокского воеводства. Чаще всего наблюдали: *Strongyloides papillosus* — 71,0%, *Fasciola hepatica* — 23,6%, *Dictyocaulus filaria* — 20,6%. Другие паразиты выступали в 4,6—13,4% исследованных овец. Послеубойные потери вызванные паразитами: 86 кг. печени, 8 кг легких и 2 кишечника выценивают авторы на 2 210 зл., а в пересчете на полный год при убое в Белостокском мясном комбинате 3500 овец в год на 15 470 зл.

Aleksandrowska I., Borowski H., Iwanowski E., Smiechowicz J., Szczuka R., Walkowiak E., Kawelicz M. — **Post-slaughtery losses caused by parasites of sheep.**

The investigations have been carried out on 500 adult sheep originating from the Białystok voivodship. *Strongyloides papillosus* was found in 71.0%, *Fasciola hepatica* in 23.6%, *Dictyocaulus filaria* in 20.6%. The other parasites were noted seldom, and their number fluctuated from 4.6 to 13.4%. Post slaughter losses caused by the presence of the parasites were: 86 kg of liver, 8 kg of lungs and 2 complete sets of guts. It costed 2210 zł. The losses reached about 15470 zł per year when about 3500 sheep were killed in the slaughterery in Białystok.